

Maak je eigen folder! Leerkrachtenbundel

- **Doelgroep:** Wij denken dat dit een geschikte opdracht is voor de 2de en 3de grad aso, voor tso (vooral voor grafische richtingen, vormgeving) en voor kso. De opdracht gaat over de opmaak van een document (in dit geval een folder) daarom is deze interessant voor grafische richtingen, vormgeving en eventueel voor kso.
- **Type opdracht:** Groepsopdracht of individuele opdracht ter voorbereiding in de les voor het museumbezoek. De leerkracht kan kiezen of hij/zij hiervan een groepsopdracht of individuele opdracht maakt. De leerlingen lezen en analyseren een wetenschappelijke tekst over Museum Plantin-Moretus, selecteren hieruit een aantal hoogtepunten en maken hiervan een folder.
- **Doel van de opdracht:** De leerlingen leren de hoogtepunten van de museumcollectie en het museumgebouw kennen door het lezen van een semi-wetenschappelijke tekst. De leerlingen maken zelf een folder met de hoogtepunten van het museum.
- **Duur:** ca. 3 lessen (excl. museumbezoek):
  - 1e lesuur: Opdracht A (kan evt. meegegeven worden als huistaak)
  - In museum: Opdracht B
  - 2e (+ 3^e) lesuur: Opdracht C (kan evt. meegegeven worden als huistaak)
  - extra opdracht: Opdracht D (kan evt. meegegeven worden als huistaak of in de les gedaan worden)
- **Aansluiting bij schoolvak:** Deze opdracht sluit aan bij het vak Nederlands, omdat de leerlingen een wetenschappelijke tekst moeten lezen. Vervolgens schrijven ze een overtuigende en wervende tekst. Ook komen er lesonderwerpen van het vak geschiedenis en esthetica aan bod, door de bespreking van de museumobjecten door de leerlingen.
- **Beschrijving van de opdracht:** De beschrijving van de opdracht in deze leerkrachtenbundel is een richtlijn. De leerkrachten kunnen de opdracht naar eigen inzicht aanpassen. De leerlingen lezen een wetenschappelijke tekst over het museum. Ze zoeken in de tekst de hoogtepunten van de museumcollectie op. Ze maken een samenvatting en selecteren 10 hoogtepunten. Ze schrijven de tekst voor een folder over het museum. In het museum gaan ze op zoek naar de hoogtepunten en ze maken hiervan foto's. Ze werken de folder af op school of als huistaak. Hierbij dragen ze zorg voor tekstopbouw en lay-out. Ook pakken ze het zo creatief mogelijk aan. Bovendien is er nog een uitbreidingsopdracht toegevoegd, waarbij de leerlingen hun persoonlijke hoogtepunten beschrijven en vertellen waarom dit hun hoogtepunten zijn.
- **Overzicht van de opdrachten:**
  - A. Voorbereidende opdracht in de les – Tekstanalyse (zie: Opdrachtenblad voor leerlingen)
  - B. Opdracht in museum – Hoogtepunten (zie: Opdrachtenblad voor leerlingen)
  - C. Naverwerking – Afwerking folder (evaluatie zie: Evaluatieformulier)
  - D. Uitbreiding na het museumbezoek- Persoonlijke hoogtepunten (Extra opdracht ter uitbreiding zie: opdrachtenblad voor leerlingen)

- **Overzicht van de documenten die bij de opdracht horen:**
  - Deze leerkrachtenbundel
  - Inleiding bezoekersgids - versie voor leerkracht
  - Inleiding bezoekersgids – versie voor leerling
  - Opdrachtenblad voor leerlingen
  - Evaluatieformulier

- **Benodigheden:** voor leerlingen tijdens het museumbezoek: fotocamera of camera in gsm, plattegrond museum, notitieblok, klembord
  - De plattegrond van het museum met aanduiding van de zalen is aan de balie van het museum verkrijgbaar.
  - Neem een klembord (of map of andere harde ondergrond waarop je kunt schrijven) mee; de toonkasten en het meubilair mogen niet als steun gebruikt worden om je notitieblok op te leggen.

- **Leerdoelen:**
  1. De leerlingen kunnen de hoogtepunten van de museumcollectie in een wetenschappelijke tekst over het museum aanduiden.
  2. De leerlingen kunnen een samenvatting maken van een semi-wetenschappelijke tekst.
  3. De leerlingen kunnen in groep een tekst schrijven waarvan het tekstdoel overtuigend is.
  4. De leerlingen kennen vijf hoogtepunten van het museum.
  5. De leerlingen kunnen op een creatieve manier vormgeven aan een folder over het museum.
  6. De leerlingen nemen een onbevooroordeelde houding aan ten opzichte van wat er in het museum te zien is.

- **Eindtermen:**
- **Vakken: Nederlands (2de en 3de graad), Esthetica (3de graad), VOETEN**

- **Nederlands 2^e graad aso, tso:**
Bron: <https://www.eindoelen.be/>

18. De leerlingen kunnen op beoordelend niveau tekstsoorten lezen bestemd voor een onbekend publiek: informatieve teksten en informatiebronnen, zowel in gedrukte als elektronische vorm:

- van praktische aard (zoals spoorboekje, vakantieregeling);
- van encyclopedische aard (zoals woordenboek, catalogus).

19. De leerlingen kunnen bij de planning en uitvoering van en bij de reflectie op de leestaken:

- hun leesdoel(en) bepalen;
- het (de) tekstdoel(en) vaststellen;
- hun voorkennis inzetten;
- functie van beeld en opmaak in een tekst herkennen;
- onderwerp en hoofdgedachte(n) aanduiden;
- de structuur van een tekst in grote lijnen aanduiden;
- inhoudelijke en functionele relaties tussen tekstonderdelen vaststellen.

21. De leerlingen kunnen verschillende strategieën aanwenden om aan onbekende woorden betekenis toe te kennen. Het gaat om het gebruiken van:

- de context;
- de voorkennis van taal en wereld;
- de principes van woordvorming (afleiding, samenstelling, kennis van vreemde talen);

- het woordenboek.

22*. De leerlingen zijn bereid om:

- te lezen;
- lezend informatie te verzamelen over een bepaald onderwerp;
- de verkregen informatie aan eigen kennis en inzicht te toetsen en te vergelijken met informatie uit andere bronnen;
- hun persoonlijk oordeel over bepaalde teksten te formuleren.

25. De leerlingen kunnen op structurerend niveau tekstsoorten schrijven bestemd voor een onbekend publiek. Het betreft tekstsoorten zoals sollicitatiebrieven voor vakantiejobs, vragen om inlichtingen, relevante formulieren, zakelijke brieven.

27. De leerlingen kunnen bij de planning en uitvoering van en bij de reflectie op de schrijftaken:

- hun schrijfdoel(en) bepalen;
- het publiek beschrijven;
- hun voorkennis inzetten;
- gericht informatie zoeken, ordenen en verwerken;
- een logische tekstopbouw creëren met aandacht voor inhoudelijke en functionele relaties;
- eigen tekst reviseren;
- inhouds- en vormconventies van de taal verzorgen;
- gebruik maken van informatie- en communicatietechnologie.

28. De leerlingen kunnen een schrijfstrategie kiezen naargelang van schrijfdoel en tekstsoort en ze toepassen.

29*. De leerlingen zijn binnen de gepaste situaties bereid om:

- te schrijven;
- schriftelijk informatie te verstrekken;
- te reflecteren op hun eigen schrijfproces en op inhoud en vorm van hun schrijfproduct;
- taal, indeling, spelling, handschrift en lay-out te verzorgen.

- **Nederlands 3de graad aso, tso:**

Bron: <https://www.einddoelen.be/derde-graad-aso-nederlands>

14. De leerlingen kunnen volgende tekstsoorten voor een onbekend publiek op beoordelend niveau lezen:

- niet-fictionele teksten: informatieve teksten, inclusief informatiebronnen zoals schema's en tabellen, verslagen, hypertexten en uiteenzettingen;
- persuasieve teksten zoals een opiniestuk, een betoog;
- activerende teksten zoals reclameteksten en advertenties, instructies;
- fictionele teksten (cf. literatuur).

15. De leerlingen kunnen verschillende strategieën aanwenden om aan onbekende woorden betekenis toe te kennen. Het gaat om het gebruiken van:

- de context;
- de eigen voorkennis;
- de principes van woordvorming (afleiding, samenstelling, kennis van vreemde talen);
- het woordenboek.

18*. De leerlingen zijn bereid om:

- te lezen;
- lezend informatie te verzamelen over een bepaald onderwerp;
- de verkregen informatie aan eigen kennis en inzicht te toetsen en te vergelijken met informatie uit andere bronnen;
- te reflecteren op inhoud en vorm van de teksten;
- hun persoonlijk oordeel over bepaalde teksten te formuleren, in vraag te stellen en eventueel te herzien.

19. De leerlingen kunnen op structurerend niveau voor een onbekend publiek tekstsoorten schrijven zoals:

- schema's en samenvattingen van gelezen en beluisterde informatie en studieteksten;
- instructies;
- (uitnodigingen.)

21. Bij de planning, uitvoering van en bij de reflectie op hun schrijftaken kunnen de leerlingen:

- hun eigen schrijfdoel(en) bepalen;
- hun bedoeld publiek bepalen;
- hun tekstsoort bepalen;
- hun voorkennis inzetten;
- gericht informatie zoeken, ordenen en verwerken;
- een logische tekstopbouw creëren met aandacht voor inhoudelijke en functionele relaties;
- eigen tekst reviseren;
- inhouds- en vormconventies van de taal verzorgen;
- lay-out verzorgen;
- correct citeren (bronvermelding);
- gebruik maken van ict.

22*. De leerlingen zijn bereid om:

- te schrijven;
- schriftelijk informatie te verstrekken;
- te reflecteren over inhoud en vorm van hun eigen schrijfproces en -product;
- taal, indeling, spelling, handschrift en lay-out te verzorgen.

▪ **Vakoverschrijdende Eindtermen en ontwikkelingsdoelen (VOETen)**

Context 7: Socioculturele samenleving

1. De leerlingen beschrijven de dynamiek in leef- en omgangsgewoonten, opinies, waarden en normen in eigen en andere sociale en culturele groepen.
6. De leerlingen gaan actief om met de cultuur en kunst die hen omringen.
7. De leerlingen illustreren de wederzijdse beïnvloeding van kunst, cultuur en techniek, politiek, economie, wetenschappen en levensbeschouwing.

Bron VOETen: <https://www.einddoelen.be/secundair-onderwijs-vakoverschrijdende-eindtermen-globaal-voor-het-secundair-onderwijs>

- **Evaluatie:** De leerkracht beoordeelt de folder die de groepjes of individuele leerlingen hebben gemaakt a.d.h.v. het bijgevoegde beoordelingsformulier. Het beoordelingsformulier kan ook in de vorm van peer-evaluatie gebruikt worden (bv. de groepjes beoordelen elkaars folder). Naast dit beoordelingsformulier waarin taalgebruik en creativiteit aan de orde komen kan de leerkracht ook het werken in groep beoordelen. De leerkracht kan eventueel een

nabespreking houden met de groepjes waarin hij of zij de gemaakte folders aan de klas toont en de beoordeling per groepje bespreekt.

▪ **Literatuur en websites:**

- www.museumplantinmoretus.be/nl/node/968
- Francine De Nave, Bezoekersgids Museum Plantin-Moretus. Boekdrukken en uitgeven vóór 1800, Antwerpen 2002.
- Patrick De Rynck, Museum Plantin-Moretus Prentenkabinet, Antwerpen, 2009.

Bron beoordelingsformulier: Bewerking van een document van Marieke Decock, kobrugge, oktober 2012